

I. HRVATSKA U DOBA OBLIKOVANJA NACIJA I NACIONALNIH DRŽAVA

1. PROSVJETITELJSTVO I REFORME PROSVIJEĆENOG APSOLUTIZMA U HRVATSKIM ZEMLJAMA

1. Vlastitim riječima objasni što je *prosvjetiteljstvo*.

2. Među sljedećim tvrdnjama zaokruži slovo ispred netočnih tvrdnji (**dvije su tvrdnje netočne**). Na prazne crte upiši ispravne tvrdnje.

a) Nositelj gospodarskog napretka u 18. stoljeću bilo je građanstvo.

b) Prosvjetiteljstvo se javlja među europskim plemićima.

c) Osnovno polazište prosvjetiteljstva je vjera u ljudski razum.

d) Prosvjetitelji naglašavaju utjecaj i važnost Crkve.

3. Pojmove iz lijevog stupca poveži s načelima prosvjetiteljstva iz desnog stupca tako da na praznu crtu upišeš slova a, b, c ili d.

a) vlast u državi	_____ smanjenje utjecaja crkve
	_____ trodioba vlasti
	_____ jednakost svih ljudi pred zakonom
b) položaj čovjeka u društvu	_____ sloboda govora
	_____ ograničavanje apsolutne vlasti vladara
	_____ sloboda javnog okupljanja
c) vjera	_____ sloboda izražavanja vjere
	_____ parlament nadzire vlast u državi
d) ljudska prava i slobode	_____ sloboda govora i izražavanja
	_____ vjerska tolerancija

4. Dopuni rečenicu.

Geslo prosvjetitelja postala je rečenica _____ koja je bila izreka njemačkog filozofa _____ .

Dva najpoznatija francuska enciklopedista su _____ i _____
koji su _____ godine započeli izdavanje _____
(upiši naziv knjige).

5. Opiši stavove prosvjetitelja o obrazovanju.

6. Među europskim vladarima zaokruži dva koja su bila najpoznatiji prosvijećeni apsolutisti.

Luj XIV. Josip II. Henrik VIII. Marija Terezija Fridrik II.

7. Koja su načela prosvjetiteljstva prihvatili, a koja nisu vladari prosvijećeni apsolutisti?

8. Ponudene pojmove razvrstaj u tablicu s obzirom na to na kojeg se vladara odnose.

poboljšanje položaja seljaka sanitarni kordon patent o vjerskoj toleranciji

Hrvatsko narodno vijeće podjela na okruge njemački jezik službeni

osnivanje pučkih škola izrada katastra osnivanje slavonskih županija urbani

MARIJA TEREZIJA	JOSIP II.

9. Kratko odgovori na pitanja.

Kako se zove prva hrvatska vlada koju je uvela Marija Terezija?

Kada je uspostavljena? _____

O kojim je pitanjima odlučivala? _____

Kada je ukinuta? _____

Na koje su tijelo prenesene njezine ovlasti? _____

10. Opiši kako je djelovao sanitarni kordon te što se njime željelo postići.

11. Odgovori na pitanja.

Što su urbari i što se njima željelo postići?

Kako su seljaci reagirali na uvođenje urbara?

12. Sljedeće zadatke riječi na zemljovidu i odgovori na pitanja.

Na prazne crte upiši nazive okruga koji su obuhvaćali i dijelove hrvatskih zemalja.

Kosim crtama označi područja Vojne krajine.

Koje su tri slavonske županije ukinute uvođenjem okruga?

Tko je upravljao slavonskim županijama prije njihova ukidanja?

Je li Josip II. pri uvođenju okruga poštivao povijesne granice hrvatskih zemalja? Objasni svoj odgovor.

13. Navedi dvije reforme Josipa II. koje se odnose na vjerska pitanja.

1.

2.

14. Navedi dvije reforme Josipa II. kojima je poboljšao položaj seljaka u Habsburškoj Monarhiji.

1.

2.

2. PROBLEMI I DOSEZI INDUSTRIJALIZACIJE U HRVATSKOJ U 18. I 19. STOLJEĆU

1. Dopuni rečenice.

Škotski inženjer _____ usavršio je _____ godine _____ koji je omogućio strojnu proizvodnju u tvornicama.

Taj prijelaz s manufakturne na strojnu proizvodnju nazivamo _____ .

Kao pogonska energija strojeva koristila se _____ pa to razdoblje 19. stoljeća nazivamo i _____. Krajem stoljeća vođenu je paru zamijenila _____, a zatim _____ i to doba nazivamo _____ .

2. Navedi četiri područja ljudskog djelovanja i proizvodnje u kojemu se primjenjivao parni stroj.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

3. Nadopuni tablicu podacima koji nedostaju.

IZUMITELJ	IZUM	GODINA
	parobrod	
Richard Trevithick		1803.

4. Pomoću sljedećeg niza natuknica i pojmova opiši promjene koje je donijela industrijska revolucija.

ubrzanje prometa – veća proizvodnja – smanjenje cijena proizvoda – napuštanje sela – nestanak feudalnih odnosa – urbanizacija

5. Navedi tri negativne posljedice industrijske revolucije.

1. _____
2. _____
3. _____

6. Sljedeće zadatke riječi na zemljovidu i odgovori na pitanja.

Na zemljovidu zaokruži državu koja je bila ishodište industrijalizacije.

Navedi pet razloga zbog kojih je ta država prednjačila u industrijskoj revoluciji.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Koje su današnje europske zemlje industrijalizirane do sredine 19. stoljeća?

Koji je bio glavni problem europskih zemalja u procesu industrijalizacije?

Kako su vlade europskih država to riješile?

Koje su se dvije države u Zapadnoj Europi posebno istaknule po koncentraciji industrijaliziranih gradova?

Na zemljovidu zaokruži glavne gradove tih država.

Koja je država pred kraj 19. stoljeća preuzela vodeću ulogu u procesu industrijalizacije u Europi?

Koja su područja u Europi bila uglavnom bez industrije i do kraja 19. stoljeća?

Što je bio razlog tomu?

7. Poveži izumitelja/izumitelje s izumom i godinom izuma.

Benz/Deimler	parna lokomotiva	1895.
Samuel Morse	telefon	1885.
George Stephenson	rendgenske zrake	1875.
Wilhelm Conrad	telegraf	1837.
Aleksandar Graham Bell	motor s unutarnjim izgaranjem	1804.

8. Promotri sliku i odgovori na pitanja.

Tko je prikazan na slici? _____

Gdje je rođen? _____

Koji je njegov najvažniji izum? _____

Ukratko opiši zašto su Teslini pokušaji prijenosa električne energije bežičnim putem važni za današnje moderno doba.

9. Navedi 5 uzroka spore industrijalizacije hrvatskih zemalja.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

10. Sljedeće zadatke riješi na slijepom zemljovidu. I odgovori na pitanja.

Na zemljovidu plavom bojom ucrtaj *žitnu magistralu*.

Kojim je trima rijekama prolazio taj prometni pravac? _____

Na označenim crtama na zemljovid upiši gradove u kojima su bila pretovarna središta na tom prometnom pravcu.

Na označenim crtama na zemljovidu upiši tri najrazvijenije jadranske luke.

Na zemljovidu zaokruži grad u kojemu je bila tvornica papira.

Objasni važnost te tvornice za industrijalizaciju hrvatskih zemalja.

U kojim je trima područjima današnje Hrvatske industrija bila najrazvijenija?

Kakva industrija i proizvodnja su najzastupljenije u tim područjima?

11. Opiši kako su stvoreni preduvjeti za razvoj industrije i gospodarstva u hrvatskim zemljama u drugoj polovici 19. stoljeća.

12. Promotri fotografiju i odgovori na pitanja.

Što je prikazano na fotografiji? _____

U čemu je važnost toga objekta?

Što se danas nalazi u tom objektu?

Opiši kako je tekao razvoj turizma u Opatiji.

mjesto: _____

arhitekti: _____

stil gradnje: _____

5. Odaberi jedan umjetnički pravac o kojemu si učio/la u ovoj nastavnoj jedinici i napiši kratki tekst o njemu u kojem ćeš ga detaljno opisati – vrijeme kada se javlja, obilježja i osobitosti, najznačajniji umjetnici i djela.

godine nazovemo *oktroirani ustav*, a razdoblje nakon ustava *prikrivena diktatura*.
